

Bijbelse taferelen ziet ze onder haar ogen werkelijkheid worden, vertelt ze. Wies Beckers werkt als verpleegkundige op de palliatieve afdeling van het UZ Gasthuisberg in Leuven. Niet vluchten voor het lijden, maar het in de pijn proberen uithouden. Dat is haar dagelijkse taak. In hun meest kwetsbare toestand blijkt vaak het goddelijke in mensen naar boven te komen.

Lieve Wouters

WIES BECKERS

‘En ze gaven Jezus een mondtoilet’

TOEN de kleine Wies ter wereld kwam, werd in het gezin Beckers volop getrouwd om haar grotere zusje.

Heeft ze daardoor het ‘zorgen voor’ al vroeg meegekregen? Feit is dat Wies er van kindsbeen af vreugde in vond om zich in te zetten voor het grote gezin waarin ze opgroeide. Later werd ze leidster in de jeugdbeweging, koos ze voor een studie verpleegkunde en droomde ze van een toekomst als lekenmissionaris in het Zuiden.

Dat laatste is er nooit van gekomen. Samen met haar echtgenoot koos ze er uiteindelijk voor zich thuis op maatschappelijk vlak in te zetten. Amnesty International, de Wereldwinkel, de oudervereniging, ze konden allemaal op haar inzet rekenen. Enkele jaren zetelde deze bezige dame ook nog als gemeenteraadslid voor een onafhankelijke lijst in Haacht. Een actief leven dus, misschien zelfs wat neigend tot activistisch, want op een bepaald moment voelde ze de nood aan meer verstillend en bezinning.

- Hoe kwam dat zo?

Ik ging al een hele tijd niet meer naar de kerk, maar vond mijn weg naar het geloof terug via de Indiase kunstenaar Lucy D'Souza, die onder meer hongerdoeken maakte voor Misereor waarop ze bijbelse figuren schilderde op het raakvlak tussen christendom en hindoeïsme. De uitbeelding van die figuren zette me aan het denken. Ik voelde als het ware een stem in mij die leek te vragen: „Is er nu tijd voor mij?” Zo heb ik op een heel vrije manier de christelijke traditie herontdekt en opnieuw aanvaard via de Indiase cultuur.

Die ontdekking maakte me zo vreugdevol, dat ik ze met velen wilde delen. Ik studeerde pastoraaltheologie bij en begeleid nu geregeld bezinningen met kunst als insteek. Maar ook als verpleegster wilde ik iets doen met die

nieuwe kracht in mij. Ik werkte toen op de dialyseafdeling. Bij een patiënt werden de twee benen geamputeerd. Ik voelde me heel machteloos en kon dit gevoel geen plaats geven, maar de man zelf bleek zijn lot te kunnen aanvaarden. Hij hield me een spiegel voor: hoe ga ik als gelovige zelf met het lijden om? Mijn moeder en broer had ik inmiddels verloren. Ik besepte dat ik telkens in een drukke agenda was gevlucht om niet te lang bij het verdriet te moeten stilstaan.

- Koos je dan bewust voor een overplaatsing naar de afdeling voor palliatieve zorgen?

Mijn man zette zich daar al als vrijwilliger in. Zijn engagement werkte aanstekelijk. Ik verlangde ernaar te werken in een hecht team. Dat vond ik op de palliatieve afdeling. Bovendien mag je hier de patiënt in zijn totaliteit, als mens, beschouwen. Dat creëert meteen een heel ander klimaat. Iedereen geeft hier het beste van zichzelf, laat al zijn talenten aan bod komen: van verpleegkundige technieken over communicatieve vaardigheden tot observeren, rapporteren en omgaan met emoties. Het is hard werken, maar geeft ook veel voldoening.

- Op welke manier helpt het geloof je bij dit werk?

Bijbelse taferelen maak ik hier bij wijze van spreken aan den lijve mee. De eerste zomer dat ik hier werkte, had ik op een bepaald moment een bijzondere ervaring. Ik was een week weg geweest en toen ik terugkwam, was de dame die ik een tijdlang verzorgd had, sterk achteruit gegaan. Ze herkende me niet meer. Ik sprak haar naam uit. Finke, maar ze reageerde niet. Wat kan ik nu nog voor haar doen, vroeg ik me af. Ik schudde haar hoofdkussens een beetje op en legde het goed. Terwijl mijn arm onder haar kwetsbare lijfje gleed, voelde ik me teder worden en streelde ik haar wang.

Op dat moment scho-

© Hugo Maris

lied me door het hoofd zoals het gezongen wordt door Liesbeth List op muziek van Mikis Theodorakis: „O mijn liefde die alles verwarren kan, zoals mijn hoofd rust in zijn linkerhand, zoals zijn rechter mij omarmen kan.” Het is een vers uit het Hooglied. In een flits voelde ik als het ware Iemand in de kamer staan. Die kwetsbaarheid van de ander raakte het goddelijke in mezelf aan. Als gelovige vrouw kan ik dit soms heel bewust meemaken en er kracht uit halen.

Zo hadden we eens een patiënt die niet meer kon slikken. Hij had dorst. Het enige wat we konden doen was een sponsje in water en citroen doppen en daarmee de

mond bevochtigen. Een mondtoilet heet dat, maar de handeling roept het beeld op van Christus aan het kruis die ook een spons krijgt aangereikt.

- Schrikt de dood je nog af, als je er dagelijks mee geconfronteerd wordt?

Het blijft een natuurlijke reflex van de mens om pijn te ontwijken of om te kiezen voor een snelle dood tegenover langzame aftakeling. Het is niet makkelijk om onder het kruis te blijven staan, zoals de vrouwen deden. Zeker als jonge mens hunker je naar volheid, harmonie, eenheid. Je zoekt het in een gelukkig gezin, een

baan waar je je helemaal in kunt geven. Maar terwijl je dat ideaal voor ogen houdt, merk je dat je er vaak in mislukt.

Vele mensen hebben het moeilijk om de onvolmaaktheid te aanvaarden. Dacht ik vroeger dat God te vinden was in schoonheid, goedheid en waarheid, zo heb ik leren inzien dat Hij er eveneens is in de gebrokenheid en onvolmaaktheid. Ook daarin komt God ons tegemoet. Waar het leven eindigt, is ook dat mysterie van Gods liefde voelbaar.

Als je het durft volhouden onder het kruis, welt er iets van een diepere krachtbron in je op. Ook de familie maakt dit mee, als ze er tenminste voldoende tijd voor krijgen. Velen zijn in het begin huiverig. „Ik kan geen afscheid nemen”, hoor je dan. Als team begeleiden we de familie in dit proces van loslaten. Samen lukt het wel. Mensen zijn daar dankbaar voor. Zo hadden we eens een veldwachter wiens vrouw stervende was. Zo zacht, begripvol en lief hadden zijn vrouw en kinderen hem nooit gekend.

Maar dat is niet voor iedereen weggelegd. Het heeft veel te maken met een bepaalde levenshouding. Het levenseinde kan voor zowel de stervende als de familie een uitnodiging tot groei zijn, maar dat gaat niet vanzelf. Je moet er op z'n minst voor open staan.

- De samenleving verlangt vaak een Pasen zonder Goede Vrijdag en kent daardoor eigenlijk geen van de twee.

Op onze afdeling is het elke dag Goede Vrijdag. Toch zie ik het ook geregeld Pasen worden. Sommige patiënten dragen het nieuwe leven al zichtbaar mee. Zoals die vrouw die vol vertrouwen uitkeek, omdat ze in de hemel eindelijk haar jonggestorven moeder zou leren kennen. Of die oma die op de palliatieve afdeling het doopsel van haar kleinkind mocht meemaken.

Ik oefen mezelf elke dag in het loslaten van kleine dingen en geef grif toe dat ik er geen held in ben. De stervenden op de afdeling zijn mijn leermeesters. Ik leef bewuster, kan intenser genieten terwijl ik minder gehecht ben aan allerlei zaken en kan relativeren.

God is niet enkel te vinden in schoonheid, goedheid en waarheid, maar ook in gebrokenheid en in het onvolmaakte